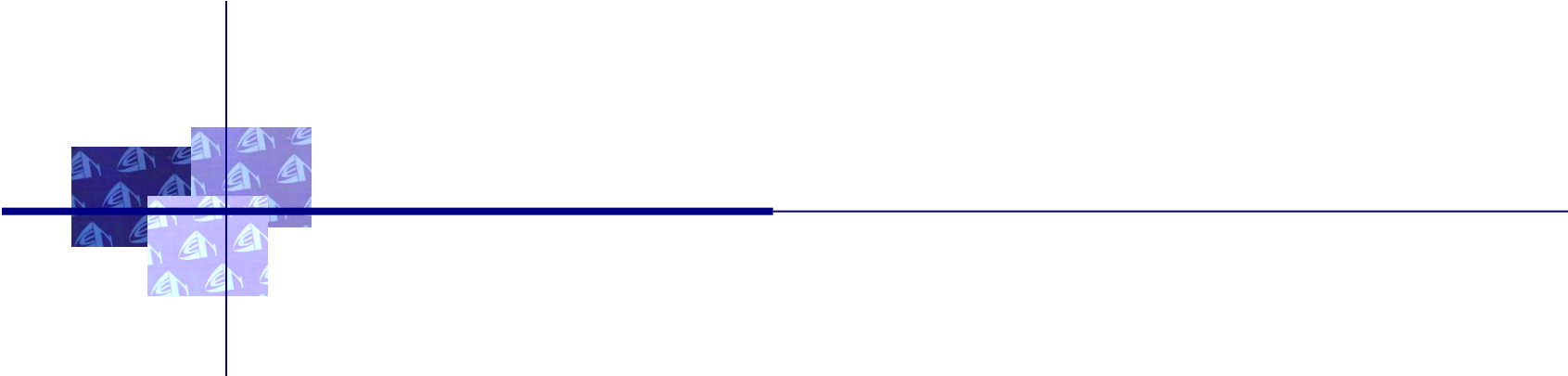

Miejsce rodzica w przedszkolu

*Opracowała Irena Żywno
konsultant CEN*

***Wspólną sprawą dorosłych
jest „pomaganie dzieciom
w rozwoju, aby stały się
kim mogą”***

Janusz Korczak

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,

Art. 48. ust.1.

Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniemami. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

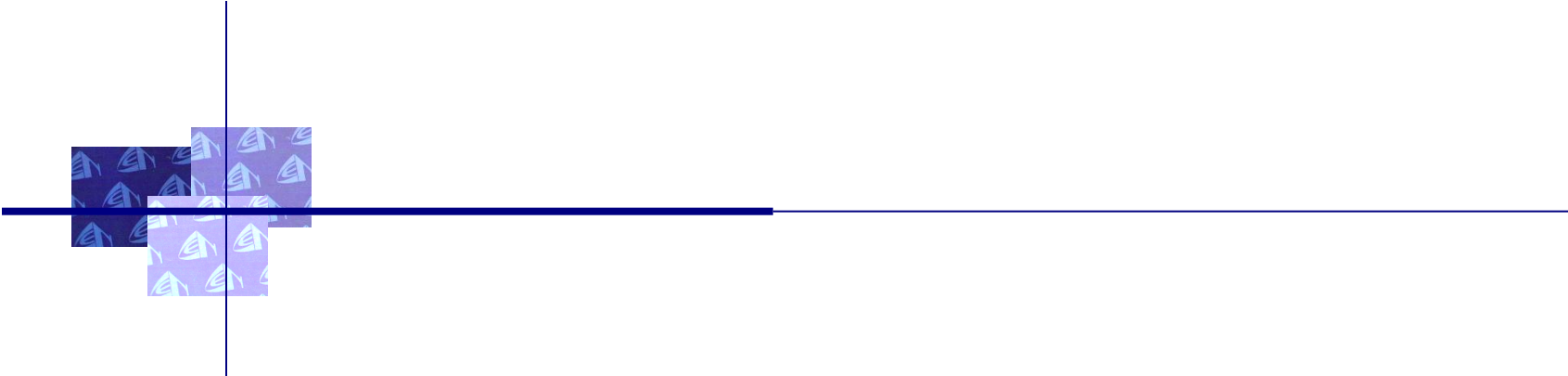
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 53.

1. Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii.

(...)

3. Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniemami.

***Rodzice są koniecznym
i nieodzownym filarem, od którego
zależy sprawne funkcjonowanie
placówki.***

Rodzice w szkole

Rodzice coraz chętniej i coraz częściej uczestniczą w życiu szkoły. Mają też coraz większe uprawnienia. Rodzice mają zagwarantowany wpływ na edukację i wychowanie swoich dzieci. Ważne jest, by rodzice rozumieli i korzystali z obowiązującego prawa. Mieli świadomość z przysługujących im uprawnień po to, **by wspólnie tworzyć podstawy wzajemnej współpracy oraz warunki do rozwoju ich dzieci.**

Góralczyk E. (2008), *Poradnik dla rodziców i wychowawców. Moje dziecko w szkole*. CMPP-P, Warszawa.

Przepisy prawa, czyli co wolno rodzicom w szkole?

Działalność rodziców w polskim systemie oświaty regulują akty prawne:

- Konwencja o prawach dziecka
- Ustawa o systemie oświaty
- Zarządzenie MEN w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola
- Karta nauczyciela

Konwencja o prawach dziecka

Artykuł 18

Państwa - Strony podejmą wszelkie możliwe starania dla pełnego uznania zasady, że oboje rodzice ponoszą wspólną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka. Rodzice lub w określonych przypadkach opiekunowie prawni ponoszą główną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka.

**Jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka
ma być przedmiotem ich największej troski.**

Odpowiedzialność, prawo i obowiązek rodziców do zapewnienia dziecku jego rozwoju, rozwijania zdolności dziecka.

Ustawa o systemie oświaty

Przepisy ogólne

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

(...)

2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;

(...)

Art. 12. 1. Publiczne przedszkola, (...) organizują naukę religii na życzenie rodziców,

Spełnianie obowiązku szkolnego

Na wniosek **rodziców** dyrektor odpowiednio publicznego lub niepublicznego przedszkola(...), do którego dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

(Rozdz.2 Art..14 ust.3. Dziecko w wieku 5 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

Spełnianie obowiązku szkolnego

Art. 14b.

1. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi, o którym mowa w art. 14 ust. 3, są obowiązani do:
  - 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do przedszkola, oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego;
  - 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia;
  - 3) informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, o realizacji tego obowiązku spełnianego w sposób określony w art. 16 ust. 5b;
  - 4) zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 16 ust. 8 - w przypadku dziecka realizującego obowiązek poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego.

Spełnianie obowiązku szkolnego

- Art. 16.8. Na wniosek rodziców dyrektor odpowiednio publicznego lub niepublicznego przedszkola, szkoły podstawowej, (...), do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

Art.. 36a Konkurs na stanowisko dyrektora

Udział w komisji konkursowej

W celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora powołuje się komisję w składzie:

- a) (...)
- b) (...)
- c) (...)
- d) rodziców
(...)

Art. 53.1. W szkołach i placówkach działają rady rodziców, które reprezentują ogół rodziców uczniów

---

2. W skład rad rodziców wchodzi:

- 2) w placówkach - co najmniej 7 przedstawicieli, wybranych w tajnych wyborach przez zebranie rodziców wychowanków danej placówki;
3. W wyborach, o których mowa w ust. 2, jednego ucznia reprezentuje jeden rodzic. Wybory przeprowadza się na pierwszym zebraniu rodziców w każdym roku szkolnym.
4. *Rada rodziców uchwała regulamin swojej działalności, w którym określa w szczególności:*
  - 1) wewnętrzną strukturę i tryb pracy rady;
  - 2) szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do rad, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, oraz przedstawicieli rad oddziałowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1, do rady rodziców odpowiednio szkoły lub placówki.

Art. 54.1. ustawy o systemie oświaty

Rada rodziców może występować do dyrektora i innych organów szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami **we wszystkich sprawach szkoły lub placówki.**

Do kompetencji rady rodziców, należy:

- 1) uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną:

programu wychowawczego obejmującego wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowanego przez nauczycieli,

cd.

(...)

3) opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły.

Ramowy statut publicznego przedszkola

§ 3. Statut przedszkola określa:

1) szczegółowe kompetencje organów przedszkola, którymi są:

a) ...

b) ...

c) rada przedszkola oraz rada rodziców - jeżeli zostały utworzone,

2) tryb wyboru członków rady przedszkola

3) zasady współdziałania organów przedszkola, zapewniające w szczególności właściwe

wykonywanie kompetencji tych organów określonych w przepisach prawa i w statucie przedszkola oraz zapewniające bieżącą wymianę informacji pomiędzy organami przedszkola,

4) sposób rozwiązywania sporów między organami przedszkola.

Ramowy statut publicznego przedszkola

§ 6.

(...)

2a. Na wniosek rodziców (prawnych opiekunów)
w przedszkolu mogą być prowadzone zajęcia dodatkowe.

Ramowy statut publicznego przedszkola

§ 15.

1. Statut przedszkola określa szczegółowo zakres zadań nauczycieli związanych z:
  - 1) współdziałaniem z rodzicami (prawnymi opiekunami) w sprawach wychowania i nauczania dzieci, z uwzględnieniem prawa rodziców (prawnych opiekunów) do znajomości zadań wynikających w szczególności z programu wychowania przedszkolnego realizowanego w danym oddziale i uzyskiwania informacji dotyczących dziecka, jego zachowania i rozwoju,
...
2. Statut przedszkola ponadto określa formy współdziałania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, oraz częstotliwość organizowania stałych spotkań z rodzicami (prawnymi opiekunami).

Karta nauczyciela

- art.. 6a Wnioskowanie o ocenę nauczyciela
- art. 9c Opiniowanie dorobku nauczyciela za okres stażu

Zadaniem, a nawet obowiązkiem rodziców

powinno być włączanie się w system dydaktyczno - wychowawczy przedszkola, który uzgodniony wspólnie, prowadzi do wszechstronnego rozwoju dziecka.

Nauczyciel bez pomocy rodziców niewiele może osiągnąć w dziedzinie wychowania i edukacji

- *rodzice powinni m.in.* uczyć dziecko podstawowych zasad spełniania obowiązku
- stwarzać warunki w domu do rozwijania samodzielności, odpowiedzialności
- umożliwić dziecku korzystanie z książek, materiałów piśmienniczych, gier, zabawek itp..)
- zapewnić uczęszczanie dziecka do przedszkola
- itd..

„Role” pełnione przez rodziców

(według E. Kosińska)

- **Rola „opiekuna”** - wyposażenie w ubiór, higiena, wyposażenie w materiały edukacyjne miejsce zabawy, wyżywienie itd.
- **Rola „kozła ofiarnego”**: odgrywają ją rodzice, którzy nie radzą sobie z własnymi dziećmi, czują się zdominowani przez własne dziecko, czują się nieszczęśliwi, gdy mają rozmawiać z nauczycielem o własnym dziecku, niechętnie współpracują z nauczycielem (wskazywanie dobrych cech dziecka, na którym można bazować w dalszym rozwoju)...”

Kosińska E.(1999), Rodzice a szkoła. Krótki poradnik psychologiczny. Wyd. Rubikon

Role ...

Rola towarzysza rozwoju: wychowanie polega na towarzyszeniu dziecku w jego rozwoju i mądrym ukierunkowaniu rozwoju wszystkich sfer osobowości i psychiki (*współpraca z nauczycielem*).

Rola negocjatora: chętnie pomagają nauczycielowi w różnych zadaniach i współuczestniczą w tym co dzieje się w placówce. W sytuacjach spornych nie wybielają swojego dziecka ani nie oskarżają nauczyciela, starają się znaleźć rozwiązanie zadowalające wszystkich uczestników konfliktu. Współtworzą dobrą atmosferę na zebraniach (*wykorzystać rodziców negocjatorów*).

Kosińska E.(1999), Rodzice a szkoła. Krótki poradnik psychologiczny. Wyd. Rubikon

cd.

Rola „wroga” szkoły: tę rolę spełniają rodzice, którzy nie są zadowoleni z kształcenia i wychowania swojego dziecka przez daną placówkę, mają własne, niespełnione ambicje, oskarżają nauczycieli za brak „osiągnięć” ich dziecka (*warunkiem powodzenia jest cierpliwe i stopniowe poznawanie tych ambicji i oczekiwań*).

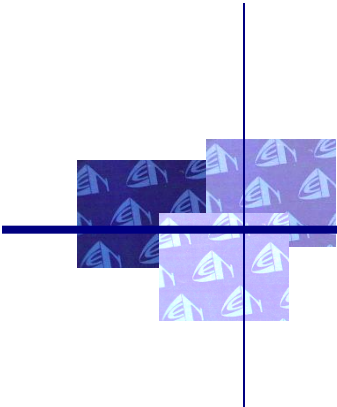
Rola wszystkowiedzącego: chcą kierować nauczycielem, wykazują jego błędy, wszędzie podejrzewają podstęp, trudno o szczery kontakt z takimi rodzicami (*duża cierpliwość i spokój nauczyciela oraz zaplanowanie i zaspokojenie potrzeb rodziców*).

Kosińska E.(1999), Rodzice a szkoła. Krótki poradnik psychologiczny. Wyd. Rubikon

cd.

Rola zmęczonego i przepracowanego: rodzice, którzy nie chcą poświęcić w ogóle czasu dla szkoły, nie mają umiejętności współdziałania, nie dostrzegają potrzeb innych ludzi (*zaangażować dziecko w „coś” – poprzez dziecko proces resocjalizacji dorosłych rodziców*).

Kosińska E.(1999), Rodzice a szkoła. Krótki poradnik psychologiczny. Wyd. Rubikon

*Rodzice przyjmują różne postawy,
ale...*

**„Gdyby wszystkie ptaki
ćwierkały tak samo,
jakże nudno byłoby
w lesie.”**

Przykłady podejmowanych inicjatyw przez rodziców

np. w zakresie:

- Przemocy i agresji w przedszkolu
- Bezpieczeństwa w przedszkolu
- Problemów finansowych przedszkola
- Oferty zajęć dodatkowych
- Zubożenia rodzin
- Złych nawyków żywieniowych dzieci
- Niewłaściwego traktowania dzieci przez nauczyciela
- Oferta wycieczek adekwatna do możliwości dzieci
- Imprez przedszkolnych
- Itp..

RODZAJE KONTAKTÓW Z RODZICAMI

SPOTKANIA ZBIOROWE

spotkania „robocze”, organizacyjne

- zapoznanie rodziców z treściami programu nauczania i wychowania oraz metodami jego realizacji
- informowanie rodziców o sprawach grupy (imieniny,...)
- informowanie rodziców o sprawach przedszkola (imprezy, wycieczki, wyjścia do kina, teatru itd..)

spotkania „towarzyskie”, okolicznościowe z okazji uroczystości oraz imprez grupowych i przedszkolnych

cd.

spotkania z ekspertami np. pedagogiem, psychologiem, lekarzem, socjologiem, sędziami dla nieletnich. Są to spotkania dotyczące trudności wychowawczych i dydaktycznych

warsztaty dla rodziców

zajęcia otwarte dla rodziców

prace na rzecz przedszkola:

- wspólne urządzenie przez rodziców i nauczycieli pracowni, placu zabaw
- gromadzenie środków dydaktycznych, itp..

cd.

KONTAKTY INDYWIDUALNE (m.in.. gromadzenie w teczках i prezentowanie rodzicom prac dziecka, informacje związane z rozwojem dziecka, gotowością szkolną)

KONTAKTY KORESPONDENCYJNE (listy do rodziców, maile)

ROZMOWY TELEFONICZNE

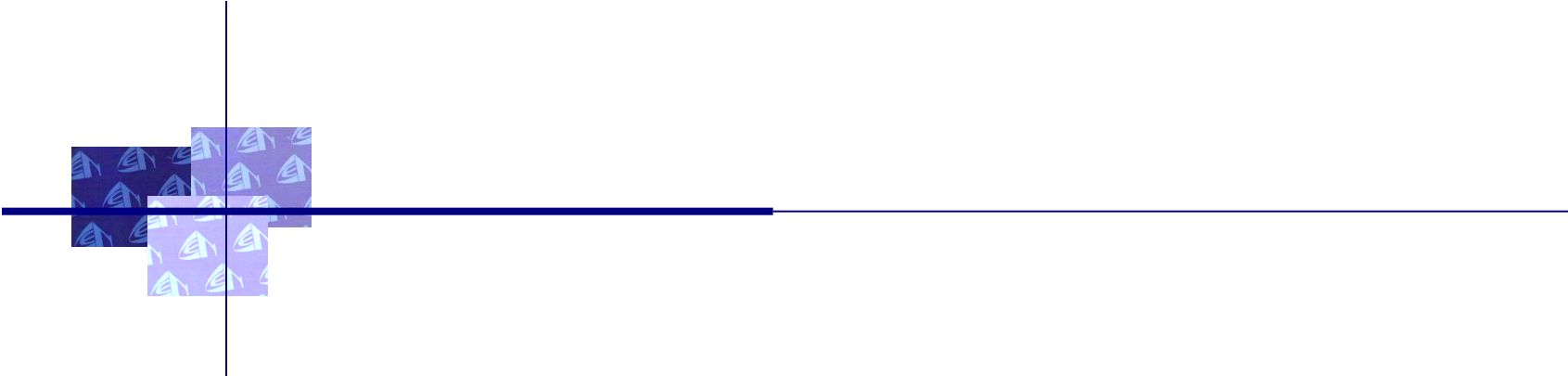
INFORMACJE BIEŻĄCE (tablica ogłoszeń).

Jak przeprowadzić zbiorowe spotkanie z rodzicami?

- Każdy rodzic powinien wiedzieć, co jest tematem spotkania. Określić oczekiwania wobec uczestników spotkania.
- Słuchać uważnie, robić notatki i powtarzać wypowiedzi rodziców, by upewnić się, czy zostały one dobrze zrozumiane.
- Unikać pedagogicznego języka, ponieważ fachowa terminologia może speszyć rodziców i wyłączyć ich z dyskusji.

cd.

- Omawiać prezentowane problemy dokładnie, unikając generalizacji i egzaltacji.
- Taktownie eliminować inne tematy trzymając się głównego wątku, unikać niepotrzebnych dygresji.
- Podsumować spotkanie w zwięzły sposób, przypominając wnioski i ustalając ewentualny termin następnego spotkania.

„Kto zna cel, może podjąć decyzję.
Kto podejmie decyzję, odnajdzie spokój.
Kto odnajdzie spokój. Poczuje się bezpiecznie.
Kto czuje się bezpiecznie, może pomyśleć.
Kto myśli, może ulepszać.”

Konfucjusz

Organizując zebranie warto pamiętać, że ważne jest:

- *Zaprosić rodziców na spotkanie (obrana forma zaproszenia)*
- *Poinformować o tematyce i planowanym czasie zebrania (czuwać nad tempem spotkania, nie przedłużać, uwzględnić czas na dyskusję, propozycje, inicjatywy, wnioski, wątpliwości ze strony rodziców)*
- *Zadbać o odpowiedni wystrój sali, liczbę miejsc do siedzenia*
- *Zorganizować wieszaki na okrycie wierzchnie, ewentualnie pojemniki na mokre parasole*
- *Podejmować kwestie związane z tematyką spotkania, oraz te, które interesują wszystkich rodziców, sprawy indywidualne będą omawiane w czasie indywidualnych spotkań i w innym terminie*
- *Czuwać nad przyjazną atmosferą spotkania.*

ZASADY WSPÓŁPRACY

- *ZASADA POZYTYWNEJ MOTYWACJI* nieodzownym warunkiem skutecznego współdziałania wychowawcy i rodziców jest dobrowolny i chętny w nim udział.
- *ZASADA PARTNERSTWA* - postulująca równorzędne prawa i obowiązki nauczyciela i rodziców, aby żadna ze stron nie czuła się mniej wartościowa od drugiej.
- *ZASADA WIELOSTRONNEGO PRZEPEŁYWU INFORMACJI* – zakładająca konieczność uruchomienia różnych źródeł porozumienia między nauczycielami a rodzicami (wielokierunkową wymianę opinii zarówno między nauczycielami a rodzicami, jak i samymi nauczycielami i samymi rodzicami).

M. Łobocki: *Poradnik wychowawcy klasy. WSiP, Warszawa*

cd.

- **ZASADA JEDNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ** - przypominająca o konieczności realizowania przez przedszkole i rodzinę zgodnych ze sobą celów wychowania.

- **ZASADA AKTYWNEJ I SYSTEMATYCZNEJ WSPÓŁPRACY** uwydatniająca potrzebę czynnego i stałego zaangażowania wychowawcy grupy i rodziców w wykonywaniu poszczególnych działań w ramach współpracy, nie wykluczając jednak różnego stopnia zaangażowania i systematyczności partnerów współdziałania.

M. Łobocki: *Poradnik wychowawcy klasy. WSiP, Warszawa*

Literatura:

- Borowska I. *"Formy spotkań z rodzicami"* *Edukacja i Dialog* Nr 102/1998;
- Dzierzgowska I. (1999), *Rodzice w szkole. Poradnik dla dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców*. CODN, Warszawa;
- Gordon T. (2000r.), *Wychowanie bez porażek w szkole* Instytut Wydawniczy PAX. Warszawa;
- Nowak A.(2000r.), *Spotkanie z rodzicami. Jak uatrakcyjnić wywiadówkę?* Oficyna wydawnicza. Poznań;
- Poraj A., Całek G. (2009), *Rodzice w szkole. Poradnik dla rad rodziców*. Instytut Inicjatyw Pozarządowych, Warszawa;
- Puchalska E. (2009), *Szkoła jako wspólnota osób. Poradnik dla nauczycieli i wychowawców*. CMPPP, Warszawa;
- *Przepisy prawa oświatowego:*
  - Konwencja o prawach dziecka
  - Ustawa o systemie oświaty
  - Zarządzenie MEN w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola
  - Karta nauczyciela.

Mówmy rodzicom, że

***dla Ich dzieciaków
miłość
oznacza poświęcony
im czas.***

Dziękuję za uwagę i pamiętajmy, że:

***PRZEDSZKOLE wychowuje razem
z rodzicami, nie obok rodziców.***